

Bruxelles, 4.12.2013
COM(2013) 858 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN**

**privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al
Consiliului privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și
extrajudiciare în materie civilă sau comercială („notificarea sau comunicarea actelor”)**

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

**privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al
Consiliului privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și
extrajudiciare în materie civilă sau comercială („notificarea sau comunicarea actelor”)**

1. INTRODUCERE

Cooperarea dintre autoritățile judiciare ale statelor membre ale Uniunii Europene este un element-cheie pentru un spațiu european de libertate, securitate și justiție, astfel cum se menționează la articolul 3 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană. O astfel de cooperare este deosebit de necesară în scopul asigurării unei transmiteri eficiente a actelor judiciare și extrajudiciare în scopul notificării sau comunicării lor între statele membre. Notificarea sau comunicarea actelor reprezintă o etapă a oricărei proceduri judiciare. O transmitere rapidă și securizată a actelor este, așadar, esențială pentru buna administrare a justiției și pentru protecția drepturilor părților, în special ale părților, în cadrul procedurilor judiciare.

Înainte de orice acțiune a Uniunii în acest domeniu, notificarea sau comunicarea transfrontalieră a actelor între statele membre a fost, în principal, reglementată de Convenția de la Haga din 1965 privind notificarea sau comunicarea actelor¹.

La 29 mai 2000, Uniunea Europeană a adoptat Regulamentul (CE) nr. 1348/2000² de stabilire a normelor procedurale pentru a facilita transmiterea transfrontalieră a actelor („regulamentul din 2000”). Regulamentul se aplica în cazul tuturor statelor membre ale Uniunii Europene, cu excepția Danemarcei. Cu toate acestea, aplicarea sa a fost extinsă la Danemarca prin intermediul unui acord paralel încheiat între Uniune și Danemarca³.

La 1 octombrie 2004, Comisia Europeană a adoptat un raport⁴ privind aplicarea regulamentului din 2000. Raportul a concluzionat că aplicarea regulamentului a îmbunătățit transmiterea și notificarea sau comunicarea actelor între statele membre, de la intrarea sa în vigoare în 2001. Cu toate acestea, raportul a indicat, de asemenea, că nivelul cunoștințelor

¹ Convenția din 15 noiembrie 1965 privind notificarea sau comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială, http://hcch.e-vision.nl/index_en.php?act=conventions.text&cid=17

² Regulamentul (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială JO L 160, 30.6.2000, p. 37–52, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32000R1348:EN:NOT>

³ Acord între Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei privind notificarea și comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială, JO L 300/55, 17.11.2005, [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:19:07:22005A1117\(01\):RO:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:19:07:22005A1117(01):RO:PDF). Acest acord a intrat în vigoare la 1 iulie 2007.

⁴ Raport al Comisiei către Consiliu, Parlamentul European și Comitetul Economic și Social European privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială {SEC(2004)1145, COM/2004/0603 final, http://eurlex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfinal&an_doc=2004&nu_doc=603

persoanelor implicate în aplicarea regulamentului, în special organismele locale, trebuia să fie îmbunătățit și că o adaptare a anumitor dispoziții ale regulamentului ar fi putut îmbunătăți și facilita și mai mult aplicarea regulamentului. Prin urmare, Comisia a propus o modificare în 2005⁵.

Începând cu 13 noiembrie 2008, regulamentul din 2000 a fost înlocuit prin Regulamentul (CE) nr. 1393/2007⁶ al Parlamentului European și al Consiliului („regulamentul din 2007” sau „regulamentul”). Acest regulament se aplică, de asemenea, Danemarcei în temeiul acordului paralel dintre UE și Danemarca.

Cele mai importante modificări introduse de regulamentul din 2007 sunt:

- obligația pentru agenția de primire de a lua toate măsurile necesare pentru efectuarea notificării sau comunicării unui act cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen de o lună de la primire;
- crearea unui nou formular standard pentru informarea destinatarului cu privire la dreptul său de a refuza actul;
- introducerea unei taxe unice fixe pentru costurile de notificare sau comunicare, cu o valoare stabilită în prealabil de statele membre; și
- condiții uniforme pentru notificarea sau comunicarea prin poștă.

Articolul 24 din regulamentul din 2007 prevede că, până la 1 iunie 2011 și ulterior la fiecare cinci ani, Comisia ar trebui să examineze aplicarea regulamentului și să propună modificări, dacă este cazul.

Comisia a lansat un studiu în 2011⁷ pentru a colecta date și a evalua aplicarea regulamentului (denumit în continuare „studiul”). Studiul cuprinde o analiză juridică și o parte empirică, pe baza unei anchete realizate în rândul diferitelor grupuri de părți interesate din toate statele membre⁸.

Aplicarea regulamentului din 2007 a fost discutată în cadrul reuniunilor Rețelei judiciare europene în materie civilă și comercială la 14 ianuarie 2008, 18 septembrie 2008, 30 aprilie 2009, 23 iunie 2010 și 9-10 februarie 2012. În plus, Comisia a luat în considerare

⁵ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială [COM(2005) 305 final – 2005/0126 (COD)].

⁶ Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială („notificarea sau comunicarea actelor”) și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului, JO L 324, 10/12/2007 p. 0079 – 0120, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32007R1393:RO:HTML>.

⁷ MainStrat, Studiu referitor la aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1393/2007 privind notificarea și comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială (*Study on the application of Regulation (EC) No 1393/2007 on the service of judicial and extrajudicial documents in civil and commercial matters*), raport final iulie 2012.

⁸ În total, au fost realizate 465 de interviuri în întreaga UE și 38 de experți europeni și-au prezentat punctele de vedere și recomandările.

scrisorile, plângerile și petițiile cetățenilor, precum și hotărârile preliminare ale Curții Europene de Justiție privind regulamentul⁹.

Prezentul raport prezintă prima evaluare a Comisiei privind aplicarea regulamentului din 2007 pentru perioada cuprinsă între 2008 și 2012.

2. PRINCIPALELE ELEMENTE ALE REGULAMENTULUI

Regulamentul se aplică în materie civilă și comercială în cazul în care un act judiciar sau extrajudiciar trebuie să fie transmis dintr-un stat membru în altul pentru a fi notificat sau comunicat. El prevede diferite metode de transmitere între statele membre, în special prin agențiile de transmitere și de primire, prin poștă sau pe cale consulară sau diplomatică, sau, de asemenea, în mod direct¹⁰. O regulă specială privind determinarea datei notificării sau comunicării protejează atât interesele solicitantului, cât și pe cele ale destinatarului actului. Destinatarul este protejat, de asemenea, prin norme privind utilizarea limbilor actelor care trebuie notificate sau comunicate și prin norme pe care instanțele trebuie să le respecte atunci când pârâtul nu se prezintă în fața acestora. Notificarea sau comunicarea nu trebuie să necesite plata unor costuri sau taxe în statul membru de primire, cu excepția cazului în care s-a folosit o anumită metodă de notificare sau comunicare sau în cazul intervenției unui funcționar judiciar. În acest caz, solicitantul suportă costul unei taxe unice fixe.

Statele membre au obligația de a furniza Comisiei informațiile necesare pentru aplicarea corespunzătoare a regulamentului. Fiecare stat membru are o autoritate centrală¹¹ pentru furnizarea de informații către agenții, rezolvarea oricăror dificultăți care pot apărea și înaintarea cererilor de notificare sau comunicare emise de agenția de transmitere către agenția de primire corespunzătoare.

3. APLICAREA REGULAMENTULUI

În general, se poate concluziona că Regulamentul funcționează bine și că și-a atins obiectivul de a spori securitatea juridică în cadrul notificării sau comunicării transfrontaliere a actelor, precum și rapiditatea și eficiența transmiterii acestora între statele membre.¹² Cu toate acestea, unele aspecte merită o atenție specială pentru a evalua dacă și cum sistemul de notificare sau comunicare între statele membre poate fi îmbunătățit în continuare.

3.1. Domeniul de aplicare al regulamentului

Regulamentul vizează actele judiciare sau extrajudiciare care trebuie să fie transmise dintr-un stat membru în altul pentru a fi notificate sau comunicate în materie civilă și comercială. Mai multe întrebări au fost formulate cu privire la domeniul de aplicare al regulamentului:

⁹ În special cauza C-14/08 Roda Golf & Beach Resort SL și cauza C-325/11 Alder.

¹⁰ Aceasta înseamnă notificarea sau comunicarea prin intermediul persoanelor competente din statul membru de primire, în cazul în care aceasta este permisă în conformitate cu legislația celui stat membru.

¹¹ Un stat federal, unul cu mai multe sisteme juridice sau care are unități teritoriale autonome poate numi mai multe asemenea agenții sau autorități centrale.

¹² 78,5 % dintre persoanele chestionate în cadrul studiului de evaluare au împărtășit percepția generală, conform căreia intrarea în vigoare a regulamentului a îmbunătățit și a accelerat notificarea sau comunicarea actelor între statele membre. A se vedea trimiterea din nota de subsol 7, p. 22.

3.1.1. Ce acte pot fi transmise de la un stat membru la altul în scopul notificării sau comunicării: conceptul de acte judiciare sau extrajudiciare

În cauza C-14/08 (*Roda Golf*), Curtea Europeană de Justiție a hotărât că nu este de competența legislației naționale să determine ce acte pot fi transmise în conformitate cu regulamentul, între statele membre în vederea notificării sau comunicării acestora. Întrebarea adresată Curții se referea la notificarea sau comunicarea unui act notarial în absența procedurilor judiciare. Curtea a clarificat faptul că conceptul de „act extrajudiciar” în sensul articolului 16 din regulamentul din 2000 (care este identic cu articolul 16 din regulamentul din 2007) este un concept al Uniunii care ar trebui să fie interpretat în mod autonom. Ținând seama de obiectivele din tratat și din regulament, care vizează stabilirea unui sistem de notificare sau comunicare în interiorul Uniunii al cărui obiectiv este buna funcționare a pieței interne, cooperarea judiciară nu poate fi limitată la procedurile judiciare, ci se poate aplica, de asemenea, în absența unor proceduri judiciare. Prin urmare, Curtea a hotărât că notificarea sau comunicarea unui act notarial în absența unor proceduri judiciare intră în domeniul de aplicare al regulamentului.

3.1.2. În ce caz trebuie să fie transmise actele judiciare sau extrajudiciare de la un stat membru la altul în vederea notificării sau comunicării?

În cauza C-325/11 (*Alder*), o altă întrebare importantă referitoare la domeniul de aplicare al regulamentului a fost adresată Curții Europene de Justiție. Întrebarea este dacă legislația națională este cea care trebuie să stabilească situațiile în care un act trebuie să fie transmis, în conformitate cu regulamentul, între statele membre în vederea notificării sau comunicării acestuia. În cauza respectivă, doi cetățeni cu reședința în Germania au introdus o acțiune împotriva a doi cetățeni cu reședința în Polonia în fața instanțelor poloneze. Dreptul procedural polonez impune reclamantilor străini să desemneze un reprezentant în Polonia autorizat să accepte notificarea sau comunicarea actelor; în caz contrar, actele sunt depuse la dosar și se consideră că ele au fost notificate sau comunicate. Reclamantii nu au reușit să desemneze un reprezentant și acțiunea lor a fost respinsă în urma unei audieri, la care aceștia nu s-au prezentat. Curtea a concluzionat că, în cazul în care destinatarul actului este rezident în alt stat membru, notificarea sau comunicarea unui act judiciar trebuie să fie neapărat efectuată în conformitate cu cerințele din regulament¹³. Prin urmare, un sistem care necesită desemnarea unui reprezentant în statul membru în care se găsește instanța în scopul notificării sau comunicării actelor judiciare către părți care își au reședința în alte state membre nu este conform cu regulamentul.

3.1.3. Notificarea sau comunicarea pe cale electronică

Notificarea sau comunicarea pe cale electronică reprezintă o nouă metodă de notificare sau comunicare a actelor în cadrul statelor membre. În majoritatea sistemelor în care o astfel de metodă de notificare sau comunicare există, persoanele interesate (de obicei, instituții comerciale sau financiare) se înregistrează pe lângă instanțele judecătorești, permițând astfel să le fie notificate sau comunicate acte direct pe cale electronică. În prezent, regulamentul nu menționează notificarea sau comunicarea pe cale electronică. În anumite state membre, s-a ridicat următoarea problemă: cetățenii străini s-ar putea înregistra în sistemul național de notificare sau comunicare pe cale electronică, iar un serviciu efectuat cu privire la astfel de străini ar trebui să fie considerat drept un serviciu transfrontalier în sensul aplicării regulamentului? Răspunsul la această întrebare are consecințe importante, cum ar fi aplicarea

¹³ Hotărârea în cauza C- 325/11 (*Alder*) din 19 decembrie 2012.

sau nu a dreptului de a refuza un act care nu este redactat într-una din limbile prevăzute la articolul 8 din regulament. Ar trebui să se determine dacă notificarea sau comunicarea pe cale electronică ar trebui să fie disponibilă la nivel transfrontalier și dacă și în ce mod regulamentul ar trebui să se aplice în acest caz. Introducerea notificării sau comunicării pe cale electronică drept una dintre metodele prevăzute în regulament poate să încurajeze o utilizare eficientă a tehnologiei și ar putea reduce cheltuielile și întârzierile în cazul litigiilor la distanță. Mai multe proiecte-pilot sunt în curs, cum ar fi proiectul „E-justiție pentru notificarea sau comunicarea actelor”, cofinanțat de Comisie. Obiectivul acestui proiect este de a institui un schimb de acte dematerializat și securizat prin intermediul unei platforme electronice între ministerele de justiție, instanțe, funcționarii judiciari (executori judecătorești) și avocați. Proiectul este legat de proiectul e-Codex, care vizează, în mod mai general, îmbunătățirea schimburilor transfrontaliere de informații în cadrul procedurilor judiciare într-un mod sigur, accesibil și viabil.

3.1.4. Notificarea sau comunicarea actelor și eliminarea procedurii de exequatur

Eliminarea treptată a procedurii de exequatur ridică semne de întrebare asupra necesității unui grad sporit de armonizare privind normele naționale în materie de procedură civilă, în general, și privind normele referitoare la notificarea sau comunicarea actelor, în special. Discuțiile purtate în cursul negocierilor privind propunerea de regulament al Comisiei privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (Regulamentul Bruxelles I - reformare)¹⁴, propunerea de regulament de instituire a ordonanței asiguratorii europene de indisponibilizare a conturilor bancare în vederea facilitării recuperării transfrontaliere a debitelor în materie civilă și comercială¹⁵ și propunerea de regulament privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă¹⁶ au arătat că normele aplicate de statele membre diferă în mod considerabil în legătură cu chestiuni fundamentale, cum ar fi

- actele notificate sau comunicate părților în cadrul procedurilor judiciare: în timp ce actele de sesizare a instanței sunt în general notificate sau comunicate în toate statele membre, situația variază în mare măsură în ceea ce privește notificarea sau comunicarea hotărârilor, a convocărilor pentru audieri etc. De exemplu, hotărârile sunt notificate sau comunicate în unele state membre, uneori ca o condiție pentru executarea lor în statul în care se găsește instanța, în timp ce în alte state membre hotărârile nu sunt în general notificate sau comunicate, ci trebuie ridicate de la sediul instanței chiar de către părți;
- circumstanțele în care actele sunt notificate sau comunicate: de exemplu, în unele state membre, hotărârile nu sunt notificate sau comunicate atunci când părțile erau prezente sau reprezentate în cadrul procedurilor, în timp ce în unele state membre, hotărârile este în mod obligatoriu notificată sau comunicată ca primă etapă a procedurilor de executare;
- de către cine sunt notificate sau comunicate actele: în unele state membre, părțile sunt responsabile, în general, cu notificarea sau comunicarea, în timp ce în alte state membre instanțele se ocupă de notificarea sau comunicarea actelor. În mai multe state membre, responsabilitățile variază în funcție de tipul actelor care trebuie

¹⁴ COM(2010) 0748.

¹⁵ COM(2011) 445 final.

¹⁶ COM(2011) 276 final.

notificate sau comunicate (act de sesizare a instanței, convocare pentru audieri, hotărâre etc.);

- cui trebuie notificate sau comunicate actele: de exemplu, în unele state membre, actele sunt notificate sau comunicate părților, în timp ce în alte state membre, actele sau anumite tipuri de acte pot sau chiar trebuie să fie notificate sau comunicate reprezentantului legal al acestora în statul în care se găsește instanța;
- consecințele juridice aferente notificării sau comunicării (de exemplu, începerea curgerii unor date-limită, de exemplu pentru introducerea unei căi de atac, pentru calcularea dobânzii) sau lipsei notificării sau comunicării (de exemplu, autorizarea recursului la căi de atac speciale)

Ca urmare a acestor disparități, nu este clar în prezent în ce situații protecția asigurată prin regulament se aplică efectiv. În special, nu este sigur că pârâții străini vor fi protejați, după caz, de normele prevăzute în regulament privind dreptul de a refuza primirea unui act (articolul 8), data notificării sau comunicării (articolul 9) și dreptul la apărare în cazul neîndeplinirii obligațiilor.

Se pune întrebarea în ce măsură aceste diferențe între legislațiile statelor membre și lipsa de securitate juridică pentru cetățeni care rezultă din acestea sunt adecvate în contextul cooperării judiciare în Uniunea Europeană, în special în lumina eliminării procedurii de exequatur, protecția drepturilor la apărare fiind un element fundamental care trebuie protejat într-un context transnațional.

3.1.5. Concluzii privind domeniul de aplicare

Punctele anterioare arată că o aplicare satisfăcătoare a regulamentului poate necesita clarificări cu privire la domeniul de aplicare al instrumentului la nivelul Uniunii. În plus, ar putea fi necesară abordarea incertitudinii juridice care rezultă din diferențele existente între sistemele naționale de drept procedural. Acest lucru este deosebit de important având în vedere rolul crucial al regulamentului în întreaga cooperare în materie de justiție civilă și eliminarea procedurii de exequatur. Beneficiem astăzi de experiența acumulată de-a lungul anilor privind aplicarea normelor comune referitoare la transmiterea actelor în cazurile transfrontaliere. Ar putea fi adecvat în prezent să se ia în considerare necesitatea de a aborda această incertitudine juridică, în special prin intermediul unor standarde minime comune pentru a determina ce acte ar trebui notificate sau comunicate părților străine, cui pot fi notificate sau comunicate aceste acte și în ce moment ar trebui să aibă loc notificarea sau comunicarea. În acest mod, ar fi asigurată o protecție mai uniformă a pârâților pe teritoriul Uniunii, ceea ce ar spori, fără îndoială, securitatea juridică și protecția drepturilor la apărare.

3.2. Limitări ale domeniului de aplicare al regulamentului

3.2.1. Neaplicarea regulamentului în cazul în care nu este cunoscută adresa persoanei căreia trebuie să i se notifice sau comunice actul

Regulament nu se aplică în cazul în care nu este cunoscută adresa persoanei căreia trebuie să i se notifice sau comunice actul. Au fost semnalate probleme în acest context. Uneori, actele au fost transmise în speranța că autoritățile centrale stabilite în conformitate cu articolul 3 din regulament ar putea ajuta la localizarea destinatarului. În mod alternativ, s-a făcut uz de

Regulamentul (CE) nr. 1206/2001¹⁷ („regulamentul privind obținerea de probe”) pentru a găsi adresa persoanei căreia urmau să îi fie notificate sau comunicate actele. Cu toate acestea, această ultimă metodă a fost criticată ca fiind greoaie, deoarece două instrumente juridice diferite trebuie să fie folosite exclusiv în scopul notificării sau comunicării actelor. În plus, s-a pus sub semnul întrebării faptul că regulamentul privind obținerea de probe ar fi instrumentul adecvat pentru a găsi adresa unei părți, în special în lumina domeniului de aplicare al regulamentului respectiv și a cerinței, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (b) din regulamentul privind obținerea de probe, de a indica numele și adresele părților la procedură, care pare să presupună că aceste adrese sunt cunoscute.

Întrebarea referitoare la modul și la mijloacele prin care se poate găsi adresa pârâtului este importantă, în special în contextul aplicării mai multor instrumente în materie de justiție civilă, cum ar fi Regulamentul (CE) nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (a se vedea articolul 26 din regulamentul respectiv)¹⁸ și Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (a se vedea articolul 18 din regulamentul respectiv). Aceste instrumente impun suspendarea acțiunii în instanță până când se constată că pârâtul a putut primi actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent în timp util pentru pregătirea apărării sau că *au fost întreprinse toate demersurile necesare în acest sens*. Curtea de Justiție a hotărât, în ceea ce privește articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001, că o instanță într-o astfel de situație poate continua acțiunea în mod rezonabil doar în cazul în care s-a asigurat că toate demersurile impuse de principiile diligenței și buneii-credințe au fost întreprinse pentru a-l găsi pe pârât (a se vedea cauza C-327/10 *Hypoteční banka v. Lindner*, punctul 52 și C-292/10 *Cornelius de Visser*, punctul 55). În acest sens, este important de știut ce ar putea fi de așteptat ca „demersuri necesare” și cine urmează să ia astfel de măsuri (instanța sesizată, părțile, autoritatea centrală sau agenția de primire din statul destinatarului).

Având în vedere aceste dificultăți, ar putea fi adecvat să se ia în calcul modalitatea de a soluționa problema practică și fundamentală de a găsi adresa persoanei căreia urmează să îi fie notificat sau comunicat actul și să se clarifice obligațiile respective ale autorităților care participă la notificarea sau comunicarea actelor. Se poate analiza dacă situațiile în care nu se cunoaște adresa pârâtului nu ar putea fi integrate în domeniul de aplicare al regulamentului, cu anumite obligații de a efectua o căutare a adresei pârâtului. Cel puțin, ar putea fi clarificat în ce măsură agențiile de primire ar trebui să efectueze o căutare a adresei pârâtului, în cazul în care adresa este cunoscută, însă nu pare a fi corectă.

3.2.2. Notificarea sau comunicarea actelor către state

Regulamentul nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă, nici în ceea ce privește răspunderea statului privind acte sau omisiuni în cadrul exercitării autorității publice (*acta iure imperii*). În unele state membre, s-a pus problema notificării sau comunicării actelor către state. Articolul 1 exclude într-adevăr aspectele menționate anterior din domeniul de aplicare al regulamentului. *A contrario*, și în conformitate cu orientările stabilite de către Curtea Europeană de Justiție privind interpretarea termenului „materie civilă și comercială” în litigiile dintre o autoritate publică și o persoană privată, astfel de litigii pot fi

¹⁷ Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială, JO L174/1, 27.6.2001.

¹⁸ Regulamentul (CE) nr. 44/2001 va fi înlocuit prin Regulamentul (CE) nr. 1215/2012 începând cu 10 ianuarie 2015.

acoperite de regulament, în măsura în care acestea se referă la acțiuni civile și statul în cauză a acționat ca o persoană privată (*acta iure gestionis*). Trebuie menționat faptul că, chiar și în cazul în care destinatarul unui act judiciar sau extrajudiciar în materie civilă sau comercială este un stat sau o entitate publică, toate metodele de transmitere prevăzute prin regulament pot fi utilizate în scopuri de notificare sau comunicare a actelor în străinătate.

3.3. Rapiditatea transmiterii și a notificării sau comunicării

Atunci când notificarea sau comunicarea actelor este efectuată prin intermediul agențiilor de transmitere și de primire, perioada de timp pentru executarea cererii este de o lună¹⁹. Cu toate acestea, nu se stabilesc termene pentru transmiterea actelor prin poștă, notificare sau comunicare directă sau prin canale diplomatice.

Din studiu reiese că regulamentul din 2007 a permis o ușoară accelerare a notificării sau comunicării actelor între statele membre în comparație cu regulamentul din 2000 (a se vedea anexa 1). Acest rezultat poate fi considerat satisfăcător, în special având în vedere faptul că numărul de cereri de notificare sau comunicare transfrontalieră a crescut în același timp. De exemplu, în Germania, numărul a crescut de la 14 463 de cazuri în 2009 la 16 329 de cazuri în 2010; în Regatul Unit, numărul a crescut de la 9 852 de cazuri în 2009 la 10 395 de cazuri în 2010. Cu toate acestea, actele au fost notificate sau comunicate mai rapid decât înainte. Se poate concluziona, prin urmare, că regulamentul din 2007 și-a îndeplinit obiectivul de a accelera în continuare notificarea sau comunicarea între statele membre.

Cu toate acestea, datele empirice arată că notificarea sau comunicarea în străinătate durează încă destul de mult. În special atunci când actele sunt transmise prin agențiile de transmitere și agențiile de primire, în continuare în majoritatea cazurilor sunt necesare, în ansamblu, mai multe luni pentru ca aceste agenții să acționeze. Aceste întârzieri se explică prin mai mulți factori. În primul rând, poate fi necesară o anumită perioadă pentru a transmite către agenția competentă de primire o cerere trimisă la o adresă greșită. Mai ales, se pare că cele mai multe întârzieri sunt cauzate de lipsa de competențe lingvistice ale agențiilor (personalul agențiilor nu stăpânește limbile pe care statele lor membre le-au indicat ca fiind admise pentru primirea actelor) și/sau lipsa de cunoștințe suficiente din partea lor privind normele aplicabile (a se vedea punctul 3.3 de mai jos). Au fost semnalate, de asemenea, anumite întârzieri cauzate de echiparea insuficientă a autorităților centrale (a se vedea punctul 3.4 de mai jos). Cu toate acestea, desfășurarea eficientă a acțiunilor judiciare într-o Uniune integrată necesită notificarea sau comunicarea rapidă a actelor. Prin urmare, ar trebui să fie analizat modul în care ar putea fi în continuare redusă durata notificării sau comunicării, în special prin explorarea utilizării mijloacelor electronice de transmitere și de notificare sau comunicare.

3.4. Agenții de transmitere și agenții de primire

Principala metodă de transmitere a actelor în temeiul regulamentului este prin agențiile de transmitere și agențiile de primire.²⁰

În general, funcționarea agențiilor este considerată satisfăcătoare în temeiul regulamentului, cu excepția lipsei de competențe lingvistice și/sau a lipsei de cunoștințe din partea acestora cu

¹⁹ Articolul 7 alineatul (2) din regulament.

²⁰ Agențiile sunt funcționari publici, autorități sau alte persoane care au competența să transmită actele judiciare care urmează să fie notificate sau comunicate și care au fost desemnate de statele membre.

privire la normele regulamentului²¹. De exemplu, s-a semnalat că agențiile de primire au refuzat cereri în altă limbă (alte limbi) decât limba oficială a statului membru în cauză chiar dacă acesta din urmă a acceptat alte limbi în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) din regulament. De asemenea, se pare că agențiile de primire au refuzat uneori să livreze actul care trebuia notificat sau comunicat pe motiv că acesta nu este tradus în limba lor oficială, fapt care ar putea fi contrar articolului 8 alineatul (1) din regulament.

3.5. Autoritățile centrale

Autoritățile centrale au o funcție de sprijin, însă sunt totuși importante, deoarece ele sunt responsabile cu furnizarea de informații către agențiile de transmitere, căutarea de soluții pentru orice dificultăți care pot să apară și înaintarea, în cazuri excepționale, la cererea unei agenții de transmitere, unei cereri de notificare sau comunicare către agenția competentă de primire.

În general, se pare că autoritățile centrale funcționează în mod satisfăcător în temeiul regulamentului: 49,6 % dintre persoanele chestionate în cadrul studiului au considerat că funcționarea în practică a autorităților centrale este foarte eficientă sau destul de eficientă, în timp ce doar 18 % au considerat activitatea lor ca fiind destul de ineficientă sau total ineficientă.²² Cu toate acestea, în studiu au fost semnalate unele probleme.

În primul rând, s-a semnalat faptul că, în unele state membre, autoritățile centrale nu sunt echipate în mod corespunzător din punct de vedere tehnic (de exemplu, nu sunt informatizate). O astfel de situație poate avea consecințe negative în ceea ce privește rapiditatea și gradul de certitudine al transmiterii.

În al doilea rând, studiul a observat faptul că anumite agenții de transmitere se așteptau ca autoritățile centrale să ofere asistență privind localizarea destinatarilor a căror adresă nu este cunoscută. Este posibil să nu reiasă în mod clar din regulament în ce măsură autoritățile centrale trebuie să ofere sprijin în acest sens. Atunci când se abordează problema de a găsi adresa persoanei căreia urmează să îi fie notificat sau comunicat un act, rolul autorităților centrale ar trebui să fie analizat și clarificat, în așa fel încât să se asigure o uniformizare a aplicării și a așteptărilor în temeiul regulamentului.

În sfârșit, se pare că informațiile privind autoritățile centrale furnizate în Atlasul judiciar²³ de către statele membre diferă de la un stat membru la altul. În unele cazuri, informațiile sunt mai detaliate decât în alte cazuri. Articolul 23 alineatul (1) coroborat cu articolul 3 din regulament nu oferă orientări clare cu privire la informațiile care trebuie comunicate de statele membre. Poate fi oportună raționalizarea cerințelor privind informațiile disponibile, astfel încât acestea să fie cât mai utile pentru utilizatorii sistemului.

²¹ 29,9 % dintre persoanele chestionate în cadrul studiului de evaluare au considerat că lipsa cunoașterii regulamentului de către agențiile de transmitere și de primire (care include fenomenul utilizării unor limbi incorecte) ca fiind o problemă în ceea ce privește modelul descentralizat de cooperare între autoritățile locale. A se vedea trimiterea din nota de subsol 7, pp. 26 și 160.

²² A se vedea trimiterea din nota de subsol 7, p. 165.

²³ Atlasul judiciar european în materie civilă este un site internet de informare administrat de către Comisia Europeană. El este în prezent în curs de transfer către portalul e-justiție.

3.6. Limba cererii de notificare sau comunicare

Toate statele membre, cu excepția Luxemburgului, acceptă limba engleză ca limbă pentru primirea cererilor de notificare sau comunicare a actelor (a se vedea anexa 2). Prin urmare, se pare că o singură limbă este utilizată între aproape toate statele membre. În plus, se pare că toate statele membre, cu excepția Irlandei, Luxemburgului și Maltei, acceptă cereri în cel puțin o altă limbă pe lângă limba (limbile) lor oficială (oficiale). Mai mult de jumătate din statele membre acceptă cereri în trei, patru sau chiar cinci limbi (cazul Franței).

3.7. Limba actelor care urmează a fi notificate sau comunicate - dreptul de a refuza primirea unui act

Articolul 8 din regulament urmărește garantarea drepturilor procedurale ale destinatarului, care poate refuza actul în cazul în care acesta nu este redactat într-una din limbile oficiale ale locului unde se realizează notificarea sau comunicarea sau într-o limbă pe care destinatarul o înțelege. Mai multe probleme au fost aduse la cunoștința Comisiei în legătură cu aplicarea acestui articol²⁴.

În cauza C-14/07 (*Weiss*), Curtea Europeană de Justiție a examinat unele aspecte practice ale dreptului de refuz. În speță, destinatarul a refuzat să accepte notificarea sau comunicarea pe baza faptului că doar cererea a fost tradusă în limba prevăzută la articolul 8 din regulament, dar nu și anexele la aceasta. Curtea a considerat că un destinatar al unui act de sesizare a instanței nu are dreptul de a refuza să accepte documentul respectiv, dacă anexele netraduse la acest document constituie documente justificative care au o funcție pur probatorie și nu sunt necesare pentru înțelegerea obiectului cererii și a cauzei acțiunii introduse. În aceeași cauză, Curții i s-a solicitat să ia o hotărâre privind rolul unei clauze contractuale între destinatar și solicitant în care destinatarul accepta ca limba de corespondență între părți să fie cea a statului membru de origine. Curtea a considerat că o astfel de clauză nu dă naștere unei prezumții de cunoaștere a limbii respective din partea destinatarului, dar ea constituie, totuși, o dovadă pe care Curtea o poate lua în calcul pentru a determina dacă destinatarul înțelege limba statului membru de origine.

În plus, au fost semnalate probleme privind utilizarea formularelor standard în contextul exercitării dreptului de refuz.

În primul rând, textul articolului 8 nu permite să se determine clar necesitatea furnizării de informații în formularul standard (anexa II la regulament) în cazul în care actul care trebuie notificat sau comunicat este în limba statului membru de destinație și, prin urmare, destinatarul nu dispune de un motiv valabil pentru a refuza notificarea sau comunicarea [articolul 8 alineatul (1) litera (b)]. Concret, atașarea formularului standard în astfel de circumstanțe ar putea induce destinatarii în eroare, determinându-i să creadă că au dreptul de a refuza.

În al doilea rând, s-a ridicat problema practică de a stabili dacă anexa II la regulament trebuie furnizată integral părâtului, conținând textul în toate limbile oficiale ale Uniunii, sau dacă aceasta poate fi limitată la textul în limba statului membru de destinație. Această ultimă soluție ar putea permite reducerea costurilor financiare și de mediu.

²⁴ Numai 35,7 % dintre persoanele chestionate în cadrul studiului nu au constatat nicio problemă în legătură cu aplicarea articolului 8 din regulament, în timp ce 52,9 % au indicat existența unei probleme. A se vedea trimiterea din nota de subsol 7, p. 172.

În al treilea rând, s-a ridicat problema identificării consecințelor juridice atunci când agenția de primire nu furnizează informații privind dreptul de refuz (nu atașează anexa II). Nu este clar în conformitate cu ce legi ar trebui să fie evaluate efectele acestei notificări sau comunicări (mai precis, valabilitatea sa). Din punctul de vedere al securității juridice a destinatarului, această situație este nesatisfăcătoare, deoarece protecția sa poate să difere de la un stat membru la altul. Ar fi de dorit o soluție uniformă.

În al patrulea rând, au fost semnalate probleme atunci când se analizează validitatea refuzului primirii de către destinatar a actului notificat sau comunicat. Articolul 8 și anexa II la regulament prevăd că destinatarul poate refuza primirea actului de notificat sau de comunicat fie în momentul notificării sau comunicării (direct persoanei care notifică sau comunică actul) sau prin returnarea actului către agenția de primire. În același timp, anexa II sugerează faptul că formularul în sine ar trebui să fie returnat cu actul de notificat sau de comunicat (a se vedea declarația destinatarului). Prin urmare, există un grad de ambiguitate privind modul în care se poate exercita în mod valabil dreptul de refuz. În unele cazuri, destinatarii nu au exercitat dreptul lor de refuz în momentul notificării sau comunicării, dar au returnat anexa II completată în mod corespunzător (declarând refuzul), fără însă să returneze actul de notificat sau de comunicat în sine. S-a pus problema dacă acesta putea fi considerat un refuz valabil sau nu. Interpretarea literală a textului articolului 8 sugerează că refuzul nu ar fi valabil. Este îndoielnic faptul că aceasta este o interpretare satisfăcătoare: dacă simpla returnare a actului reprezintă un refuz valabil, o declarație expresă pe formular, chiar și fără a fi însoțită de actul în sine, ar trebui să fie valabilă. Ar putea fi oportună clarificarea acestui aspect în regulament.

În sfârșit, regulamentul prevede utilizarea unui formular de refuz, dar nu indică modul de a trimite acest formular. Prin urmare, refuzul poate fi efectuat, de exemplu, prin predarea formularului executorului judecătoresc în momentul tentativei de notificare sau comunicare sau printr-o simplă scrisoare. Se pune întrebarea dacă ar putea fi oportun să se impună anumite cerințe formale pentru a spori securitatea juridică atunci când un destinatar dorește să își manifeste efectiv refuzul de a primi actul de notificat sau de comunicat.

3.8. Data notificării sau comunicării

În general, se pare că aplicarea articolului 9 (determinarea datei notificării sau comunicării) a fost satisfăcătoare și că aceasta și-a atins obiectivul de a proteja așteptările și drepturile legitime atât ale solicitantului, cât și ale destinatarului²⁵. Cu toate acestea, mai multe aspecte au fost semnalate: O chestiune este stabilirea datei notificării sau comunicării în conformitate cu dreptul statului membru de destinație [articolul 9 alineatul (1)] în cazurile în care notificarea sau comunicarea este solicitată în conformitate cu o anumită metodă în temeiul articolului 7 alineatul (1) și o astfel de metodă nu este cunoscută în statul membru de destinație chiar dacă nu este incompatibilă cu legislația sa. În mod evident, în astfel de cazuri, legislația statului membru de destinație ar putea să nu prevadă în mod necesar data notificării sau comunicării. S-a ridicat întrebarea dacă articolul 9 alineatul (1) ar permite, într-o astfel de situație, să se ajungă la concluzia că data notificării sau comunicării este reglementată de legislația statului membru solicitant unde există metoda respectivă.

În plus, considerentul 15 creează confuzie cu privire la aplicarea articolului 9: el sugerează că articolul 9 nu se aplică în toate statele membre și solicită statelor membre să informeze Comisia cu privire la aplicarea sau neaplicarea normei respective în legislațiile naționale. Este

²⁵ Cel mai mare grup (45,6 %) dintre cei intervievați în cadrul studiului de evaluare a considerat că aplicarea articolului nu a cauzat probleme. A se vedea trimiterea din nota de subsol 7, p. 175.

evident că, în conformitate cu textul regulamentului, articolul 9 se aplică în toate statele membre și ar trebui, în interesul părților implicate, să se aplice peste tot. Nu este necesar ca legislația națională să aibă un „sistem al datei duble”, astfel cum se sugerează în considerentul 15. Articolul 9 se aplică direct și stabilește doar legislația care se aplică pentru determinarea datei din perspectiva fie a solicitantului, fie a pârâtului. Ar fi oportună clarificarea considerentului 15 în acest sens.

3.9. Cheltuielile de notificare sau comunicare

Ca regulă generală, notificarea sau comunicarea actelor provenite de la un stat membru nu determină plata unor taxe sau costuri pentru serviciile oferite de statul membru de destinație. Totuși, atunci când serviciul este prestat prin intervenția fie a unui funcționar judiciar, fie a unei persoane competente în temeiul legislației statului membru de destinație sau atunci când se solicită utilizarea unei metode speciale, reclamantul trebuie să suporte cheltuielile ocazionate. Pentru facilitarea accesului la justiție, astfel de cheltuieli ar trebui să corespundă unei taxe unice și fixe.

În principiu, stabilirea unei taxe unice și fixe, care este publicată în Atlasul judiciar, a îmbunătățit în mod semnificativ transparența costurilor legate de notificarea sau comunicarea transfrontalieră. Cu toate acestea, unele state membre nu comunică informații suficient de clare²⁶, altele declară că nu se aplică nicio taxă, cu toate că acesta nu pare să fie cazul în practică²⁷.

Unele probleme practice au fost raportate în legătură cu plata costurilor. În special, s-a sugerat că ar fi util să se includă detaliile privind numerele conturilor bancare ale agențiilor, inclusiv codurile IBAN și BIC, precum și numerele TVA în măsura în care acestea sunt relevante în cadrul informațiilor furnizate în Atlasul judiciar cu privire la agențiile de transmitere și de primire.

În plus, s-a raportat că, în unele state membre, autoritățile responsabile cu notificarea sau comunicarea percep diverse costuri suplimentare în plus față de taxele fixe. Acest fapt nu pare să fie compatibil cu regulamentul și autoritățile solicitante nu pot ști cu siguranță dacă ar trebui să fie plătită numai taxa fixă sau dacă ar putea fi percepute alte costuri suplimentare. Ar putea fi oportună clarificarea acestui aspect în regulament.

3.10. Notificarea sau comunicarea prin intermediul serviciilor de curierat

Notificarea sau comunicarea actelor prin intermediul serviciilor de curierat prevăzută la articolul 14 din regulament este una dintre diversele modalități de notificare sau comunicare a actelor. Fiecare stat membru poate efectua notificarea sau comunicarea actelor direct prin poșta persoanelor care locuiesc în alt stat membru. O astfel de notificare sau comunicare prin intermediul serviciilor de curierat are loc printr-o scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau echivalentul acesteia. Comisia a observat că cel puțin un stat membru, interpretând literal formularea acestui articol, limitează aplicarea acestei metode de notificare sau comunicare la cazurile în care responsabilitatea pentru notificarea sau comunicarea actelor revine statului, și anume atunci când instanțelor li se încredințează în temeiul legii sarcina de

²⁶ De exemplu, notificarea furnizată de Spania menționează că „costurile sunt cele prevăzute de legislația spaniolă aplicabilă, care în prezent nu precizează o anumită sumă”.

²⁷ A fost primită recent o plângere privind notificarea sau comunicarea în Irlanda.

a notifica sau comunica acte.²⁸ Această interpretare restrictivă presupune că, atunci când părțile sunt responsabile cu asigurarea notificării sau a comunicării, acestea nu pot recurge la acest mod de transmitere transfrontalieră a actelor și nu pot solicita organismului competent sau persoanei competente în conformitate cu legislația statului membru unde își au reședința să notifice sau să comunice actul destinatarului în străinătate în conformitate cu articolul 14 din regulament. Conform evaluării Comisiei, formularea articolului ar trebui îmbunătățită, astfel încât să se elimine ambiguitatea interpretării, iar utilizarea serviciilor de curierat în cazurile transfrontaliere să fie accesibilă, în general, tuturor.

Studiul de evaluare a demonstrat faptul că, datorită costului său scăzut și rapidității sale, această metodă de transmitere este utilizată în mod frecvent și este chiar preferată metodei de transmitere prin agențiile de transmitere și agențiile de primire.²⁹ Totuși, există dificultăți practice care afectează eficiența acestui mod de notificare sau comunicare.

Una dintre probleme este reprezentată de soluțiile divergente pe care normele naționale de procedură civilă le prevăd atunci când se determină *cercul de persoane* care pot fi destinatarii transmiterii prin servicii de curierat. În anumite state membre, anumite proceduri civile necesită notificarea sau comunicarea către destinatar *in personam*. În alte state membre, există posibilitatea așa-numitei „notificări sau comunicări indirecte”: actul nu este înmănat destinatarului personal, ci unei alte persoane la aceeași adresă sau actul este introdus în căsuța poștală sau este depus într-un anumit loc pentru o anumită perioadă de timp în scopul colectării sale de către destinatar. Cazurile de „notificare sau comunicare indirectă” au drept rezultat notificarea sau comunicarea valabilă a actului în temeiul legislației statului membru solicitat, dar este posibil ca ele să nu respecte cerințele impuse de dreptul procesual civil din statul membru solicitant. Deoarece normele privind serviciile de curierat diferă în mod semnificativ în statele membre, această problemă reprezintă un obstacol important în calea unei utilizări eficiente a acestei metode de notificare sau comunicare.

O altă problemă în legătură cu notificarea sau comunicarea prin intermediul serviciilor de curierat este *cadrul juridic* pe care trebuie să îl respecte operatorii poștali atunci când efectuează transmiterea recomandată a unui act către destinatar. Serviciile de curierat publice sau private utilizează de obicei propriile „norme” (de exemplu, normele Uniunii Poștale Universale sau ale societăților care oferă servicii poștale private specializate) pentru a transmite scrisori recomandate cu confirmare de primire. În plus, în mai multe state membre, operatorii poștali trebuie să se conformeze unor norme legale suplimentare în cazurile în care actul care trebuie notificat sau comunicat este un act judiciar sau orice alt document oficial. De exemplu, în aceste cazuri, operatorii poștali sunt obligați să utilizeze certificate speciale de notificare sau de comunicare sau trebuie să efectueze mai multe încercări consecutive de livrare. Deși aplicarea unor astfel de norme nu ridică probleme atunci când actele care trebuie să fie comunicate sau notificate provin de la instanțe sau autorități naționale cu care operatorii poștali sunt familiarizați, normele nu pot fi aplicate atunci când operatorul poștal nu recunoaște caracterul judiciar al unui act străin. În unele cazuri, chiar normele statutare se aplică doar actelor emise de instanțele sau autoritățile naționale, nu și actelor emise de instanțele sau autoritățile străine. Prin urmare, este posibil ca notificarea sau comunicarea să nu fie valabilă, în cele din urmă, fie în temeiul legislației statului membru de origine, fie în

²⁸ În Franța, această interpretare este confirmată de *circulaire* a ministrului justiției nr. 11-08 D3 din 10 noiembrie 2008 (a se vedea *Bulletin officiel du Ministère de la Justice* din 28 februarie 2009).

²⁹ 48,6 % dintre persoanele intervievate în cadrul studiului au semnalat o utilizare foarte frecventă a serviciilor de curierat, 19,4 % dintre acestea declarând că preferă metoda tradițională prin agențiile de transmitere și agențiile de primire. A se vedea trimiterea din nota de subsol 7, p. 181.

temeiul legislației statului membru solicitat sau chiar, în cazul în care operatorul nu a recunoscut caracterul judiciar al actului de notificat sau de comunicat, în temeiul ambelor legislații.

În plus, se pare că există în practică, în general, o problemă legată de *confirmările de primire* care sunt completate în mod incorect sau incomplet, deoarece nu sunt în măsură să furnizeze dovezi corespunzătoare privind notificarea sau comunicarea efectuată sau încercările de notificare sau comunicare.³⁰ Instanțele din statele membre de origine sunt deseori în imposibilitatea de a determina pe baza confirmării de primire cui i-a fost înmănat actul sau la ce dată.

Aceste dificultăți practice arată că, deși conform jurisprudenței Curții de Justiție (a se vedea cauza C-473/04 *Plumex*) se consideră că toate metodele de transmitere prevăzute în regulament sunt echivalente, situația poate fi diferită în practică. Pentru a asigura securitatea juridică cu privire la serviciile de curierat și, astfel, pentru a promova această modalitate de notificare sau comunicare care este, de obicei, mai puțin costisitoare decât alte mijloace de notificare sau comunicare, ar trebui să fie posibilă determinarea cu exactitate a persoanei căreia i-a fost transmis actul și a circumstanțelor în care s-a efectuat notificarea sau comunicarea. O posibilă soluție în acest sens ar putea fi introducerea unui formular internațional standard de confirmare de primire care să fie utilizat de operatorii poștali. În plus, ar putea fi necesar să se asigure un grad mai ridicat de convergență între normele privind „notificarea sau comunicarea indirectă” în cazul recurgerii la serviciile de curierat între statele membre.

3.11. Notificarea sau comunicarea directă

Regulamentul stabilește posibilitatea de a utiliza notificarea sau comunicarea directă a actelor ca metodă de transmitere (articolul 15). În cazul în care legislația statului membru în care are loc notificarea sau comunicarea permite acest lucru, orice parte la procedura judiciară poate efectua notificarea sau comunicarea în mod direct, prin intermediul persoanelor autorizate din statul membru respectiv.

Acest mecanism nu este acceptat în mod general. În prezent, situația se prezintă astfel. Notificarea sau comunicarea directă

- este posibilă în Belgia, Danemarca, Grecia, Franța, Italia, Cipru, Malta, Țările de Jos, Portugalia, Finlanda, Suedia (în principiu), Regatul Unit (Scoția și Gibraltar).
- nu este posibilă în: Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Spania, Irlanda, Letonia, Lituania, Ungaria, Austria, Polonia, România, Slovenia, Slovacia, Regatul Unit (Anglia, Țara Galilor și Irlanda de Nord).
- În Germania, acceptarea notificării sau comunicării directe depinde de natura actelor care trebuie notificate sau comunicate. Luxemburgul permite notificarea sau comunicarea directă, pe bază de reciprocitate.

³⁰În studiul de evaluare, cele mai frecvente probleme semnalate de persoanele intervievate sunt cele referitoare la confirmările de primire care nu sunt completate integral (41,1 %) sau nu sunt trimise înapoi (40,6 %) sau la semnăturile ilizibile (34 %): a se vedea trimiterea din nota de subsol 7, p. 182.

Această metodă de transmitere a actelor are succes în special în statele membre unde executorii judecătorești efectuează notificarea sau comunicarea actelor, de exemplu, Franța, Cipru, Grecia sau Belgia. Se pare că în alte state membre există mai multe ezitări privind folosirea acestei metode, ca urmare a unei incertitudini legate de determinarea funcționarilor judiciari, a funcționarilor sau a altor persoane competente la care se face referire la articolul 15 din regulament, precum și de condițiile în care va avea loc notificarea sau comunicarea în statul membru de destinație. Datele de contact ale persoanelor autorizate să efectueze notificarea sau comunicarea directă nu sunt menționate în Atlasul judiciar și nu este sigur în ce măsură aceste persoane sunt diferite de agențiile de primire. Pentru a îmbunătăți această metodă de notificare sau comunicare și a face ca aceasta să fie acceptabilă pentru toate statele membre, ar trebui avută în vedere o mai mare transparență privind persoanele care efectuează o astfel de notificare sau comunicare directă și ar trebui să se decidă dacă ar trebui stabilite standarde minime (ca în cazul notificării sau comunicării prin intermediul serviciilor de curierat).

3.12. Neprezentarea pârâtului la înfățișare

Eliminarea procedurii de exequatur, cu scopul de a institui o veritabilă liberă circulație a hotărârilor judecătorești în Uniune a consolidat integrarea europeană în domeniul justiției. Ar fi, de asemenea, util să se încerce realizarea unei anumite armonizări a situațiilor în care instanțele se pronunță chiar dacă nu s-a primit niciun certificat de constatare a notificării sau a comunicării ori a remiterii [articolul 19 alineatul (2)] și a termenelor-limită în care pârâții pot solicita repunerea în termen pentru exercitarea unei căi de atac [articolul 19 alineatul (4)]. Articolul 19 permite în prezent statelor membre să facă declarații în acest sens, ceea ce nu asigură o aplicare uniformă a regulamentului privind aspectul crucial al protecției drepturilor la apărare.

În plus, pentru a evita orice confuzie privind natura actelor la care se face referire la articolul 19, poate fi necesar să se alinieze formularea acestuia la formulările utilizate în alte instrumente de justiție civilă. În special, articolul 19 face trimitere la o „citație sau un act echivalent”, în timp ce alte instrumente [de exemplu, articolul 26 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001]³¹ fac referire la un „act de sesizare a instanței sau un alt act echivalent”.

4. CADRUL INTERNAȚIONAL PRIVIND NOTIFICAREA SAU COMUNICAREA ACTELOR

4.1. Acordul paralel cu Danemarca

În cursul perioadei vizate de prezentul raport, Consiliul a adoptat în 2009 o decizie care prevede o procedură de punere în aplicare a articolului 5 alineatul (2) din Acordul dintre Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei privind comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială³². Această procedură definește modul în care coordonarea dintre Danemarca și Uniune ar trebui să aibă loc în cazul negocierilor privind acordurile internaționale care pot afecta sau modifica domeniul de aplicare al regulamentului.

³¹ Regulamentul (CE) nr. 44/2001 va fi înlocuit prin Regulamentul (CE) nr. 1215/2012 începând cu 10 ianuarie 2015.

³² Decizia Consiliului din 30 noiembrie 2009 (2009/943/CE) de modificare a Deciziei 2006/326/CE pentru instituirea unei proceduri de punere în aplicare a articolului 5 alineatul (2) din Acordul dintre Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei privind comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială.

4.2. Convenția de la Haga din 1965 privind notificarea sau comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare

Convenția de la Haga din 1965 privind notificarea sau comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare este un tratat multilateral care permite notificarea sau comunicarea actelor judiciare dinspre un stat semnatar către altul, fără utilizarea canalelor consulare și diplomatice. Toate statele membre, cu excepția Austriei și a Maltei, sunt părți la această convenție. Convenția de la Haga ține de competența externă exclusivă a Uniunii în urma adoptării regulamentelor din 2000 și 2007.

Având în vedere că ar fi în interesul Uniunii ca toate statele membre să aplice Convenția de la Haga, este necesar să se autorizeze aderarea Austriei și a Maltei la convenție în interesul Uniunii. Uniunea însăși nu poate să adere la convenție, deoarece aceasta prevede numai aderarea statelor, nu și cea a organizațiilor regionale de integrare economică, cum este UE. Aderarea Austriei și a Maltei ar permite aplicarea unor norme uniforme privind notificarea sau comunicarea în litigiile care implică părți din state terțe în fața instanțelor din statele membre. Această aderare ar pune în aplicare angajamentul politic al Uniunii, asumat în momentul aderării Uniunii la Conferința de la Haga privind dreptul internațional privat, în 2007, de a promova instrumentele de la Haga. Comisia a propus autorizarea Maltei și Austriei să adere la convenție la 6 iunie 2013³³.

4.3. Relațiile cu Norvegia, Elveția și Islanda (statele părți la Convenția de la Lugano)

În ceea ce privește statele care sunt părți contractante la Convenția de la Lugano din 2007, și anume Norvegia, Elveția și Islanda, Comisia a recomandat Consiliului, în 2012, să autorizeze negocierile pentru încheierea unui acord cu aceste state, printre altele, privind notificarea sau comunicarea actelor. Acordul ar consolida nivelul existent al cooperării judiciare prin accelerarea și simplificarea notificării sau comunicării actelor între statele membre ale UE și aceste state. În plus, acest lucru ar sprijini funcționarea eficientă a Convenției de la Lugano din 2007, în cadrul căreia notificarea sau comunicarea actelor este un element important pentru protejarea drepturilor părâtului în caz de neprezentare la înfățișare și pentru recunoașterea și executarea hotărârilor.

5. CONCLUZIE

Regulamentul a fost aplicat în general în mod satisfăcător de către autoritățile statelor membre. Cu toate acestea, integrarea judiciară din ce în ce mai mare a statelor membre a evidențiat limitele textului actual al regulamentului. În lumina rolului regulamentului în întregul cadru de cooperare judiciară în materie de justiție civilă, în special în lumina eliminării procedurii de exequatur, poate fi luată în considerare o integrare mai profundă în cadrul Uniunii, de exemplu prin stabilirea unor standarde minime privind notificarea sau comunicarea actelor. În plus, chiar dacă întârzierile privind notificarea sau comunicarea actelor la nivel transfrontalier au fost reduse treptat, desfășurarea eficientă a procedurilor judiciare în Europa necesită realizarea unor progrese suplimentare.

³³ COM(2013) 338 final.

Prezentul raport va fi utilizat pentru a încuraja o vastă dezbateră publică cu privire la rolul regulamentului privind notificarea sau comunicarea în domeniul justiției civile a Uniunii și, în special, cu privire la modul în care notificarea sau comunicarea actelor poate fi îmbunătățită în continuare.

Anexa 1

Durata medie de soluționare a cererilor de către agențiile de transmitere și de primire, comparație între Regulamentul 1348/2000 și Regulamentul 1393/2007³⁴

Stat membru	Agenții	Regulamentul nr. 1348/2000	Regulamentul nr. 1393/2007	Termenul de soluționare a cererilor
AUSTRIA	Primire	1-3 luni	1-2 luni	+
	Transmitere	-1 lună	-1 lună	=
BELGIA	Primire	1-3 luni	1-2 luni	+
	Transmitere	---	---	
FINLANDA	Primire	1-3 luni	1 lună	+
	Transmitere	2-6 luni	1 lună	+
FRANȚA	Primire	1-2 luni	2-4 luni	-
	Transmitere	---	1 lună	
GERMANIA	Primire	1-3 luni	1-2 luni	+
	Transmitere	1-2 luni	1-2 luni	=
GRECIA	Primire	2-6 luni	3-4 luni	+
	Transmitere	-1 lună	-1 lună	=
IRLANDA	Primire	2-3 luni	2-3 luni	=
	Transmitere	-1 lună	-1 lună	=
ITALIA	Primire	2-3 luni	3-6 luni	-
	Transmitere	2-3 luni	2-3 luni	=
LUXEMBURG	Primire	1-2 luni	1-2 luni	=
	Transmitere	---	1-2 luni	
PORTUGALIA	Primire	1-6 luni	2-3 luni	+
	Transmitere	---	9 luni	-
SPANIA	Primire	2-6 luni	3-5 luni	=
	Transmitere	1-2 luni	1-4 luni	-
SUEDIA	Primire	1-2 luni	---	=
	Transmitere	-1 lună	---	=

³⁴ Pe baza informațiilor furnizate de agenții pentru studiul referitor la aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1393/2007 privind notificarea și comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială, raport final din mai 2012.

Anexa 2

	LIMBA INDICATĂ PENTRU PRIMIREA CERERILOR																		
	EN	DE	FR	ES	IT	DU	BG	SK	CZ	FI	LT	LV	PL	PT	RO	SE	SL	DA	GR
AT	x	x																	
BE	x	x	x			x													
BG	x		x				x												
CY	x																		x
CZ	x	x						x	x										
DK	x		x															x	
ES	x		x	x										x					
FI	x									x						x			
FR	x	x	x	x	x														
DE	x	x																	
EL	x		x																x
HU	x	x	x																
IE ³⁵	x																		
IT	x		x		x														
LV	x											x							
LT	x		x								x								
LU		x	x																
MT	x																		
NL	x	x																	
PL	x	x											x						
PT	x			x										x					
RO	x		x												x				
SK	x								x										
SI	x																x		
SE	x															x			
UK	x		x																

³⁵ Irlanda acceptă, de asemenea, primirea de acte în limba irlandeză.

